

НАПРЯМКИ ДЕРЕГУЛЯЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЛИХ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ СТРУКТУР В УКРАЇНІ

Н.Л. Шлафман, д.е.н., с.н.с., М.М. Стоянова, к.е.н.,

Городинський А.Л.

ІПРЕЕД НАН України, Одеса

Світовий досвід переконливо довів, що кожна з країн, які динамічно розвиваються, розробляла довгострокову програму соціально-економічних перетворень, багато в чому засновану на розвитку і підтримці сектора малого і середнього підприємництва (МСП), що є найбільш динамічним фактором економічного зростання. Ці держави, ґрунтуючись на об'єктивному аналізі всебічної інформації про стан сектора МСП і його реального внеску до економіки країни, розробляли політику підтримки і розвитку цього сектора. Таким чином, законодавством більшості розвинутих країн МСП визначено як особливий суб'єкт державного регулювання і основною тенденцією розвитку оподаткування МСП є прагнення до максимального спрощення податкових схем. На відміну від такого підходу, в Україні з кожним роком погіршується стан підприємницького середовища, тобто умови для розвитку підприємницької діяльності, про що свідчать дані основних міжнародних рейтингів. Зокрема, у рейтингу сприятливості ведення бізнесу «Ведення бізнесу - 2012: ведення бізнесу в умовах більшої прозорості» Всесвітнього банку Україна спустилася на 3 сходинки і зайняла 152-е місце серед 183-ти країн світу. У щорічному світовому рейтингу Transparency International (найавторитетніша міжнародна організація, що досліджує проблеми корупції в різних країнах) Україна опустилася з 134-го на 152-е місце, розділивши цю позицію з Таджикистаном. Україна опустилася на 164 місце в рейтингу економічної свободи серед 179 держав світу, що розраховується американською дослідницькою організацією Heritage Foundation і газетою Wall Street Journal, - це останнє місце в рейтингу економічної свободи серед європейських держав. Тоді як у 2010 році Україна займала 162 місце, а в 2009-му була на 152 позиції [1].

Таким чином, проведене дослідження дозволяє зробити висновок про суттєве погіршення інституційного середовища малого та середнього підприємництва, що становить загрозу національній безпеці, внаслідок можливого різкого зростання безробіття та зниження рівня життя населення.

Наші дослідження показали, що нагально необхідно вдосконалення інституційного середовища діяльності МСП у таких напрямках:

1. Введення обов'язкової економічної і правової експертизи нормативних актів на їх відповідність вимогам розвитку підприємництва і боротьби з корупцією. Державну службу України з питань регуляторної політики і розвитку підприємництва доцільно наділити правом відхилення документів, що не відповідають даним вимогам, ще на стадії їх розробки.

2. Вдосконалення Податкового кодексу України:

– для самозайнятих підприємців-фізичних осіб, які не мають найманих працівників, відмінити обов'язкову реєстрацію, ввести патент на надання окремих послуг, а податками, що сплачуються, мають бути: податок з доходів фізичних осіб і єдиний соціальний внесок. При наявності найманих працівників ці ж податки мають сплачуватися підприємцем за них, причому необхідно відмінити обмеження на кількість зайнятих;

– впорядкувати діяльність контролюючих органів, тобто необхідно законодавчо встановити, що позаплановий контроль підприємств проводиться тільки у випадках перевірки отриманої інформації про виникнення погрози або про заподіяння збитків життю чи здоров'ю людей, забруднення навколишнього середовища, аварійних ситуацій, а у відношенні суб'єктів малого і середнього підприємництва позапланові виїзні перевірки можуть проводитися тільки після узгодження з органом прокуратури за місцем здійснення підприємницької діяльності. Крім того, передбачити введення норми, що перевірка, визнана проведеною з порушенням закону, буде вважатися недійсною, а всі претензії до підприємця, у такому випадку, відхилені;

– виключити зі ст. 75 Розділу II Податкового кодексу України у п. 75.1 поняття «фактичні» перевірки і, відповідно, виключити п. 75.1.3, ст.80, а в п. 86.5 статті 86 замінити слова «статтею 80» словами «статтею 75».

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Большинство международных рейтингов Украины ухудшились // <http://www.analitik.org.ua/current-comment/economy/4f04024d0b06f/>